

# TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

## ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 l., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.  
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.  
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administratorul tipografiei arhiepiscopane Sibiu, strada Măcelarilor 47,

Corespondențele sunt a se adresa la:

Redacția „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Episolele nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înșapăză.

## INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rându-i cu litere garmon — și timbr de 30 cr. pentru fiecare publicare.

## Prenumerări nouă

### „Telegraful român”

Care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1880 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumerație se trimit mai cu înlesnire prin asignații postale (*Posta utalvány — Post-Anweisung*). Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și evenimentul al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceta.

Se atrage atenția noastră că abonații, al căror abonament se sfărtește cu ultima Martie 1880 așa înoiu din vreme abonamentul, pentru că să nu fie expeditura silită a săta sau întârzierea cu expedierea foiei\*. Acei on. dd., care prenumără de nou, să nu întârzie, pentru ca editura să se poată orienta cu tipării exemplarelor.

**Editura „Telegrafului Român”**  
în Sibiu.

\* O înlesnire foarte mare în expediere se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul năștii.

## Revista politică.

Sibiu, în 21 Martie.

Din Praga, capitala Boemiei se telegraferă că în onoarea principelui de coroană Rudolf, corpul cetățenilor a înscenat un conduct cu torțe din cele mai imposante. Serenata dinaintea castelului a fost splendidă.

N. P. Journal povestesc de după culise următoarea descoperire despre noulă incercare de fusiune:

Pe când o grupă din „opozitionea intrunită” să pregătește să incerce să se uni cu cei ce nu aparțin nici unei partide, din partea celeilalte nuante a aceleiași partide să văd nemulțumirea demult ținută ascunsă, de mult timp. Nemulțumirea nu s'a arătat în formă de inimicitate deadreptul ci într'un mod, care pentru susținerea unității partidei și cu mult mai periculos, și s'a arătat în mod de veleități de fusiune cu partida guvernului. Din partea aceasta de luni de dile n'au mai lipsit șipotele. „P. Lloyd” face să priceapă cei doritori de fusiune, că din castrele partidei guvernamentale lipsesc ideile practice, dar la toată intemplarea dispun de portofolioi ministeriale. „Politica aceasta fusională corespunde gustului și dorințelor cercurilor, pentru cari viața politică nu este alt ceva decât luptă pentru a lăpuțea în posesiunea. Fusiunea urmăresc scopul unei nove împărțiri a puterii, cu care ocazione persoane, care s'au simțit respinse, sperăză, că vor ajunge cără la văză și influență.” Când s'a lansat programă lui Szilágyi despre administrație, sprinținită de Apponyi, diferențele din sinul opozitionei intrunite au venit la iveală într'un mod foarte acut. Acțiunea cea mai nouă parlamentară a fost astăzi opera grupiei Apponyi-Szilágyi. Nu se poate nega, că acțiunea s'a terminat cu eșec. Ur-

marea a fost dispoziția rea în ceeală grupă, a cărei reprezentanți mai marcanți au fost Ludovic Simonyi și Bela Bánhydy. Lângă toate acestea s'a mai adăus o serie de dispoziții personale. Acum au venit durerile posterioare: fusiunea nr. 2, un lucru ermafrodit de intriga și perplexitate, un joc, în care Col. Tisza va fi cel păcalit.

Alegerile engleze s'au inceput, ca atari, numai Mercuri. Rezultatul din diua aceea, ne spune o telegramă de la 1. Aprilie n. din London, a fost 90 liberali și 61 conservativi. Până acum au câștigat liberalii 16 locuri. City (London) a les ca și până acum, doi conservativi și un liberal. Conservativ „Pall Mall Gazette” este de părere, că rezultatul alegerilor de pe 18. aprilie să poată considera de cădere mișcării, pentru că nu e probabil, că rezultatul de mâine va schimba rezultatul.

Sunt oribile fâimete ce respindesc amicilor lui Gladstone pentru că să poată influența asupra alegerilor. Corespondentul parisian al foaiei „Daily News” a audit de un mare plan de impărtășală basat pe ideile santei alianțe, lângă care se va alătura și Anglia, în casul când Beaconsfield ar ramâne la guvern. Să se incurajeze Austria a lăsă brevi manu Constantinopol, sub cuvânt că are să opreasca pe Rusia în avansare. Încă nu s'a statorit cu ce are și despăgubită Rusia, pentru că să egalizeze creșterea aceasta a Austriei.

Procederea energetică a guvernului francez contra Iesușilor a surprins în toate părțile. Guvernul a spălat pata, care i aruncase senatul în spate deunăjile, când i-a refuzat articolul VII din legea de instrucție, prin care vrea să pună stăvila acelor ce predicau contra republikei și pentru regatul legitim.

„Reichs-Anzeiger” publică din ordinul imperatului Wilhelm telegramme de felicitare schimbante cu Tarul Rusiei. Reproducem gratulațiile dintr-un tarul Rusiei și imperatul Germaniei atât în limba originală cât și în cea română. Astfel la 22 l. c. imperatul Wilhelm primi următoarea telegramă:

A sa Majesté l'empereur Guillaume à Berlin! „Veuillez recevoir nos félicitations et voeux de cœur pour votre 83. anniversaire de naissance. Que Dieu vous accorde encore bien des années de vie de santé et de paix, pour le bonheur de vos peuples. Je compte plus que jamais sur votre ancienne et constante amitié, comme vous pouvez compter sur la mienne pour le maintien et la consolidation de bons rapports entre nos deux nations, qui sont d'accord avec leurs intérêts communs. Nous allons vous fêter: puissions nous avoir cette satisfaction encore bien de fois!

Alexandre”.

(Primită felicitarea noastră și urmării noastre pentru a 83-a aniversare a nascerii. Dea Dănu să ajungă și sănătate și pace încă mulți

ani spre binele poporului vostru. Mai mult ca oră când pun temeuș pe prietenia voastră vechiă și lămurită, precum și d-voastră puteți face asemenea, pentru a legăturile de pace și de prietenie să se întăresc și mai mult între cele două națiuni, care sunt deja unite asupra intereselor comune. Noi vom serba diua nascerei Voastre și dea Dănu ca de fericirea aceasta să ne bucurăm mai de multe ori.)

Imperatul răspunse la această telegramă astfel:

A sa Majesté l'empereur Alexandre à St. Petersburg! Les sentiments et voeux, que vous m'exprimez ainsi qu'un nom de l'imperatrice me prouvent de nouveau votre ancienne amitié, qui pour le bonheur de nos deux nations est si nécessaire ainsi que pour le maintien de la paix européenne! Recevez mes plus sincères remerciements pour tout ce que votre télégramme me dit sous ce rapport. Que Dieu prenne l'imperatrice dans sa sainte garde.

Guillaume.

(Semnările înimei voastre, ce d-voastră le exprimăți în numele vostru și al împăratesei, îmi dă dovedi noue despre vechia voastră prietenie, care e tot atât de trebuință ca celor două națiuni, că și păcii europeni. Primită multămirile mele sincere pentru cele cuprinse în telegramă. Dănu se aibă pe împărateasa în săntă pașă).

Acestei telegrame i se mai adaugă eri această parte:

Ce n'est qu'hier, que j'ai reçu par le général de Schweinitz le texte exact du toast, que vous avez prononcé à l'occasion de ma fête. J'y retrouve les sentiments, qui nous unissent depuis de longues années et qui ont contribué à maintenir les bonnes relations entre nos pays et la paix européenne, malgré des guerres partielles. Recevez de tout cœur toute ma reconnaissance pour ces sentiments officiellement prononcés et qui resteront gravés dans le cœur de votre meilleur ami!

Guillaume.

(Abia eri am primit prin generalul Schweinitz testul întreg al toastului vostru pe care l'ati rostit cu serbarea universară dilei nascerei mele. Am aflat în esprezilea semîntimelor ce de mulți ani ne ușcă. Aceste semîntimele au susținut pretensiile între două state și paces Europei, de căte odată s'au întîmplat și căte un răsboiu. Primită din toată inimă deplina mea recunoaștere pentru semîntimile exprimate publice; ele vor rămâne adânc săpăte în inima celui mai bun prieten al vostru!)

Toastul atât de simpatice împăratul Germaniei, rostit de către Tarul Rusiei cu ocazia dilei nascerei aceluia, nu a micșorat — cum ceteam în diarele germane — de loc recirea dintre cabinetul de Berlin și cel din Petersburg.

La Berlin însemnatatea lui se contestă din punct de vedere că mare stăruință.

Prietenul „Kölner Ztg.” î se scrie bunăvoie din capitala Germaniei, că toastul Tarului cuprinde căteva neasăzări istorice. „Relațiunile de o sută de ani neconfortabile bune”, ar fi fost de multe ori intrerupte. Trebuie să și aducă numai amintire cineva de călătorie moștenitorului lui Frideric cel mare la curtea Caterinei II și să nu uite, că principala de coroană germană numai dispozitii bune nu a aflat la Petersburg și că pentru motivul acesta a trebuit să și grăbească reîntocrcerea. Afără de aceasta nu s-au uitat încă la Berlin negocierile Rusiei cu Austria împotriva Prusiei după răsboiu de septembrie, precum și „relațiunile” dela anul 1870. Asemenea nu s'au uitat negocierile următoare la 1829 de împărat Nicolae cu Carol X al Franției în paguba Prusiei, neuitate mai sunt urmările cele triste ale călătoriei, întreprinse de contele Brandenburg la Varșovia.

Si „Augs. Allg. Ztg.” este informație din Berlin, că impresiunea toastului rostit de Tarul nu este nici pe departe aceea, ce o produsese toastul rostit de împăratul Rusiei pe la 1870. Chiar consilierii cei mai intimi ai Tarului nu privesc simpatia acestuia pentru Germania și împăratul Wilhelm decât că o rătăcire regretabilă a minorității, a cărei primejdii nu este numai pentru acel motiv atât de mare, fiind că evenimentele dela 1877 au arătat, că Tarul se poate ușor abate dela porurile sale personale. Ceea ce pune pe gânduri pe cei din Berlin este tocmai împregurările, că guvernul rusesc, adică guvernul împăratului Alessandru, se abține cu nestăruință dela ori ce manifestări de pretinții pentru Germania. Aceste toate sunt motive suficiente, pentru cari declarările de simpatie a Tarului Alessandru să nu fie considerate ca destul de puternice, pentru a risipi neîncrerederea Germaniei față cu națiunea rusă.

Ni se pare, dice „Aleg.” din care reproducem cele de mai sus, cind este acestea, că Germania vrea cu orice preț să nu creăă în bunele intenții ale Tarului Alessandru. Ne indormidă dacă această încăpăținare în judecătore pesimistă a raporturilor cu Rusia, poate să facă pe această putere a fi mai binevoitoare față cu Germania.

## Alianța întrețină.

Se vorbesc mult, de căteva dile, de o nouă întrețină aliianță. Dacă ar trebui să credem pe unele organe inspirate, se dice, că Englateria va lăsa locul lăsat vacanță prin retragerea Rusiei. Regatul Britanic va intra în alianță încheiată la Viena între Germania și Austro-Ungaria.

Nu scim, drept vorbind, cam pe ce se intemeiază aceste supozitii. Cabinetul britanic luă la el angajamente formale, în acest sens, cu cabinetele din Berlin și din Viena? Nu pare cătuș de puțin a fi adeverătă această presupunere, de către căci cabinetul nu scie mai întâi dacă va sta la putere, ce parlamentul ale-

gându-se din nou, politica lordului Beaconsfield va fi supusă judecății corpului electoral. Dl Bismarck, de acord cu Austria, făcut-a el în Londra încercări serioase pentru a aduce pe Anglia în înțelegerea din Octombrie? Să poate, dar s-o spunem încă odată, nu poate fi nimic sigur.

Cumă guvernul englez a fost încă dela început favorabil pactului austro-german — în atât încât acest pact e chemat să supravegheze pacea europeană — totuși o scie. Nu ne trebuie pentru aceasta decât a ne aduce aminte discursul lordului Salisbury pronunțat la Manchester. Dar nimic alt, nu ne autoriză să presupunem că afară din această cucerire, politica germană a mai făcut-o alta în acest sens, în opinione engleză. Nimeni astăzi nu e stăpân de a dirige politica engleză în cutare sau în cutare sens și nu se scie încă cine are să o stăpânească mâine. Tory și Whigii sunt din nou față în față: lupta are să se înceapă. După lordul Grandville, marchisul d'Hartington a atins, într'o reunire electorală, cestuiunea politicei străine a Engleziei în Europa. Leaderul liberal în camera comunelor nu se gândește altfel decât leaderul liberal din camera lorilor. Aceste declarațiuni au dat o importanță incontestabilă și fiscează asupra acestui punct programul politic pe care îl vor adopta Whigii dacă alegerile vor fi favorabile și vor aduce la putere. Marchisul d'Hartington a protestat cu energie contra unei întreîntăliții între Germania, Anglia și Austria, pe care o consideră de natură să atinge susceptibilitatea oare căror puteri. El a insistat mai ales asupra punctului că o asemenea alianță ar cuprinde o rea voință față cu Franția.

Acest discurs al șefului liberalilor englezi pare a fi un răspuns la articulele de prin diare, cari au vorbit, de curând, despre intrarea Engleziei în alianță încheiată la Viena.

Întrucătă nu privese sănătem de părere, că sgomotele unei întreîntăliții între Germania, Austria și Anglia sunt tot atât de puțin fundație că și sgomotul după care Rusia, atinsă în inițiu prin soluțunea ce s'a dat afacerii Hartmann, s'ar mai gândi să reînnoiască cu aceste două aliate de demult ale ei, pactul de care a creut că trebuie să se desfăcă.

## Proiect de lege despre instrucția în gimnasiu și în scoalele reale.

### Secțiunea I.

#### Împărțirea.

**S. 1.** Asupra scoalelor de mijloc (gimnasiu și scoale reale) statul are dreptul sau de dispunere și conducere immediată, sau de priveghiere și inspecție supremă.

**S. 2.** Dispunerea și conducerea immediată (care cuprinde în sine și inspecția) i se cuvine statului, resp. ministrului de culte și instrucție:

1. asupra gimnasialor și scoalelor reale trecute în bugetul statului;

2. asupra gimnasialor susținute din fondurile administrative de ministrul de culte și instrucție, mai departe asupra celor prevăzute de un ordin monahal pe temeiul unei donații regesce sau a unei fundații de ori-ce natură, de asemenea asupra celorlalte gimnasiu ce stau sub administrația ministrului de culte și instrucție, cari până ce va dispune legislația asupra lor, vor rămâne și pe viitor în administrația ministrului de culte și instrucție susținându-se însă caracterul de până acum.

**S. 3.** Abstragând instituțele amintite în S. precedent, se vor putea să se înființeze și susțină gimnasiu și scoale reale:

1. de confesie;

2. de jurisdicție, comune, societăți și privați.

Aceste institute sunt sau publice sau

private. Întrucătă se cuvine statului, resp. ministrului de culte și instrucție, pre lungă inspecția supremă și dreptul de disputare asupra acestor institute, despre aceasta dispune secțiunea V din legea de față.

#### Secțiunea II.

Organizația gimnasialor și scoalelor reale ce stau sub dispozitia și conducerea immediată a statului.

**S. 4.** Dispozitia din această secțiune se intind de o potrivă asupra instituțiilor amintite în punctul 1 și 2 S. 2, întrucătă cu privire la cele din urmă nu se face deosebită o excepție.

5. Atât gimnasiul cât și scoala reală consistă din 8 clase și din cursuri anuale în asemenea număr.

In mod excepțional se poate permite și înființarea de institute necomplete, la nici un cas însă înființarea de institute cu clase mai puține de 4.

Instituție ce se vor înființa de nou se vor putea organiza și treptat din curs în curs, ele pot să aibă în mod transitoriu și 1. 2. și 3 clase, dar dezvoltarea lor până la cel puțin 4 clase trebuie să fie continuativă.

6. Obiectele ordinare (obligate) de învățământ în instrucția gimnasială sunt a) învățătură credinței și morala, b) limba maghiară și literatura, c) limba latină, d) germană, e) limba greacă și literatura, f) geografia patriei și cea universală, g) istoria Ungariei, în clasele superioare în mod pragmatic și cu privire la dezvoltarea constituției, h) istoria universală, cu o privire constantă asupra culturii, i) propedeutica, k) matematică, l) istoria naturală, m) fizica și chimia, n) geografia matematică și fizicală și elemente de geologie, o) desenul, p) caligrafia, q) gimnastică.

7. Ca obiecte extraordinare se poate da instrucția în gimnasiu celor ce se însină în bunăvoie: a) în oră care limbă a patriei, după trebuință împregiurului b) în limba franceză, c) engleză, d) italiană, e) desenul (și în cele 4 clase inferioare) f) stenografa, g) arta de cant.

8. Obiecte ordinare (obligate) de învățământ în scoala reală sunt: a) învățătură credinței și morala, b) limba maghiară și literatura, c) limba germană și literatura d) limba franceză, e) propedeutica filosofică (psychologia și logica), f) geografia (a patriei și cea universală), g) istoria Ungariei, în clasele superioare în mod pragmatic și cu privire la dezvoltarea constituției, h) istoria universală cu constantă privire asupra culturii, i) matematică, k) istoria naturală și geologia, l) fizica, m) geografia matematică și fizicală, n) chimia, o) geometria descriptivă, p) desenul, q) caligrafia, r) gimnastică.

9. In oră ce scoala reală se va propune în mod ordinari și limba latină și literatura pentru scoala care se însină în bunăvoie și se va institui spre acest scop un profesor ordinat de specialitate.

10. Ca obiecte de învățământ extraordinare li se vor putea propune în scoala reală celor ce se însină în bunăvoie: a) o limbă a patriei, b) limba engleză, c) limba italiană, d) analitică chimică, e) modelarea f) stenografa, g) arta de cant.

11. În gimnasiu și scoalele reale scopul celui urmăresc obiectele obligate și neobligate, și planul de învățământ îl va stabili ministrul de culte și instrucție. Relativ la adaptarea planului de învățământ cu relațiile locale și modificările ce pot se fi de lipsă cumva prin aceasta le va dispune după ce va asculta singurăcele copiii profesorilor.

12. Înstrucția în învățătură creștină și în morală, separat pentru scoala care aparțin la ora care confesiune, o stabilisce autoritatea bisericăescă respectivă având însă a substerne planul de învățământ ministrului; mai departe instrucția poate să dea și un individ, care este însinuat la ministeriu, și primit de acesta, în localul institutului sau într-alt institut de învățământ public al bisericii respective ce se află în loc, ear într'altele locuri numai în cursuri extraordinarie și cu aprobarea ministrului este permis a da.

13. În cele 4 clase inferioare ale

gimnasiului și scoalei reale planul de învățământ va trebui stabilit astfel, încât să le fie scoala cu putință, și să treacă în acest timp din gimnasiu în scoala reală sau viceversa, repetând, sau 2 dintr-o obiectele de învățământ deosebit obligat.

14. În gimnasiu și scoalele reale instrucția se da după sistemul de specialitate și anumit în clasele inferioare prin gruparea specialităților, ear în cele superioare prin instrucție în specialitate.

15. În clasa cea mai de jos atât a gimnasiului cât și a scoalei reale se vor primi numai astfel de elevi, cari au trecut deja peste anul al 9. al vieții, și cari să dovedesc prin testimoniu dela o scoala populară, că au absolvat cu succes suficient cele 4 clase de jos ale scoalei populare sau arată prin un examen de primire că sunt calificați în asemenea mesură.

Particularitatea esanului de primire le stabilește ministrul de instrucție printr'un prescris separat. (Va urma.)

## Corespondențe particolare ale „Telegrafului Român.”

Viena, 1 Aprilie n. Dicerea la-

tină: *variația delectat* nu se adeverese în toate timpurile și în toate impregiurările. Variațiunile în sistemele politice actuală au început și pentru noi fideli Vienesi a fi contrariul dela delectare. Cu deosebite variațiunile din urmă dela venirea ministrului Taaffe pe fotoliul ministerial, pune pe Nemții incarnăți pe gânduri și face să ochișească mai mult ca de alte ori spre meadă noapte, de unde cred că trebuie să le vină mantuirea. Elementul slavic din partea aceasta a împărăției este în ochii lor o scandal. Audi aci, dic mulți, Slavii vor să ne copleșească și să ne slaviseze în casa noastră. Ei au impertinență de a pretinde scoale cehice chiar aici în capitala rezidenței împărătesc. Nemții nu vor să bagă în samă că acei Slavi și acei Cechi, cari pretend să li se facă scoale sunt cetățenii Austriei ca și Nemții și că tocmai densus Nemții dispută bunăoară Cechilor un drept de stat deosebit al coroanei cehice.

Necasul asupra tendențelor Slavorilor abate privirea unei părți și asupra Ungariei. Acei ce sunt grupați în giurul steagului lui Herbst, cu toate că au luat și ei parte la „Hallourile” de deunedile, când veniau postele cele sărbătoare de preste Laita, astăzi încep a fi mai rezervată. Recunoscând însă starea cea posomorită din Ungaria nu scu de care fir de păr să se aterne, pentru că și din partea aceasta se să și asigure o anghiră pentru timpuri grele.

E grea opera aceasta, însă omul se folosește în primejdie de toate mijloacele către i le aduce întărirea împăratului și împărățește. Acei ce sunt grupați în giurul steagului lui Herbst, cu toate că au luat și ei parte la „Hallourile” de deunedile, când veniau postele cele sărbătoare de preste Laita, astăzi încep a fi mai rezervată. Recunoscând însă starea cea posomorită din Ungaria nu scu de care fir de păr să se aterne, pentru că și din partea aceasta se să și asigure o anghiră pentru timpuri grele.

E grea opera aceasta, însă omul se folosește în primejdie de toate mijloacele către i le aduce întărirea împăratului și împărățește. Acei ce sunt grupați în giurul steagului lui Herbst, cu toate că au luat și ei parte la „Hallourile” de deunedile, când veniau postele cele sărbătoare de preste Laita, astăzi încep a fi mai rezervată. Recunoscând însă starea cea posomorită din Ungaria nu scu de care fir de păr să se aterne, pentru că și din partea aceasta se să și asigure o anghiră pentru timpuri grele.

Aici este puțină îndoială că în Ungaria va succede și de astădată fusione de partide. Multămirea cu fusionea este așa dicând nemulțamire. Diarei atribuie lui Tisza un merit, care nici el nu și l va scrie într-o carte.

Ei bine, „constitutionalii” nostri ved acum tocmai în împregiurarea aceasta mantuirea și scăparea. Ei dic

că ajungând partida stângă extremitatea putere în Ungaria, incă să ia a mană revisiunea legilor comune în înțelesul delăturării delegațiilor și a reducerii afacerilor comune, atunci parlamentarismul se va reintări și dincoace și dincolo de Laita și nu va mai fi osenit la lângădimea ce o căsuțănează delegațiile.

Altă variație neplăcută pentru noi este, care ne o aduc scările despre lupta electorală din Anglia. Discursurile electorale a lui Gladstone au facut mult sânge râu și fac încă și acum. Ce ne va aduce rezultatul acestei lupte vom vedea așa, mână. Ingrigirea ce se observă aici nu prevestește nimic bine.

Și acum de încheere și ceva mai placut. Ministrul-predator al României Brătianu și în drumul seu spre Berlin și la reîntoarcere a fost foarte bine primit aici în cercurile cele mai înalte. După cum înțeles dela o persoană, care vine în atingere cu oameni inițiați în secretele politice, bine primiri a ministrul român are să urmeze și o dovadă în faptă.\*

## Varietăți.

\* (Incoronarea principelui de coroană Rudolf de rege al Ungariei). O foaie din Viena a atins în dilele acestei eventualități incoronarea principelui de coroană Rudolf de rege și a principesei Stefania de regină a Ungariei. Din Budapesta se desminte scirea aceasta, că una ce nu a fost nici odată luată în considerație.

\* (1000 fl. a dăruit) ministerul ung. de agricultură pentru scoala de agricultură din Bistrița.

\* (Pentru cei băntuți de lipsă) în comitatul Ung a dăruit ministerul ung. 1000 fl. și le a asignat un imprumut de 60,000 fl. pentru semență.

\* (Depunerea lui Nic. Ujfalussy) din postul seu de comite suprem a urmat așa de pe neașteptate incătă lăsăt cu totul nepregătit. Ujfalussy, spune „Sînd. Bote”, a aflat despre depunerea sa când s-a dus la casă ca să ridice banii asignați pentru lipsă din comitatul Carașului. Aci i s-a spus că banii sunt asignați la adresa comitelui suprem Tabajdi.

\* (Academia română) a tînuit Vineri în 20 Martie st. v. sedință publică, prin care s-a deschis sesiunea generală a anului acestuia.

\* (Foc mare în Bungard). Joil seara unul dintre Reșinăreni atașat lângă poliția locală signaliză foc în Șelimer. Cerul era spre sudost foarte luminat de zarea focului. Era dar rătăcire că arde în Șelimer; focul era în Bungard. 30 de locuințe și tot atâtea clădiri economice îndată au fost imbrăcate de flăcări și prefațe în cenușe. Focul s-a incins așa de repede incăt nimeni nu a putut mărtuji nimică. Doi oameni și vre o 40 de vite au cădut prada flăcărilor. Un al treilea om care a vrut să mărtuiească pe frate-sua a scăpat cu viață, dar acoperit de arsuri, incăt a trebuit adus în spitalul civil de aici. Satul ardea tot dacă locuitorii Greci nu se decideau a se suu cu vre-o căpătănească. Cauza focului ne este încă necunoscută.

\* Dela Ogna ne vine următorul anunț trist:

Ioane Vînteleriu, paroh gr. or. în Ogna-Sibiului, anunță în numele seu și a trei filii ai sei minori despre trecerea la cele eterno a consorții sale intime, și mult iubite respective mamă, fiă, noră, soră și cum-

\*) A se vedea posta ultimă

nată. *Susana I. Vinteleriu* născ. *Henteș*, care după un morb scurt de aprindere de plumâni a trecut la cele eterne în 18/30 Martie a. c. în etate de 28 de ani, împărășită fiind cu sănțele taine. Înmormântarea va fi Vineri 21 Martie (2 Aprilie) a. c. la 2 ore d. am. în cimitirul român gr. orient. al Ognii superioare. La care se invită cu toată onoarea toți amicii și cunoșcuții acestei familii.

Ogna-Sibiului, 19/31 Martie 1880.  
(Urmează subscrerile jefitorilor).

\* (Date statistice despre scoalele poporale.) Ministrul ung. de culte și instrucțione publică care s'a recomandat ca bun partid maghiar cu prezentarea unui proiect de lege pentru scoalele medie a prezentat și un raport despre scoalele poporale că se află pe teritoriul Ungariei de pe anii 1877—79. După raport există în 66 municipii, resp. districte scolare, 12,857 comune cu 13,975 scoale susținute de stat, 1,555 comunale, 13,790 confesionale, 158 private. După categorii 15,538 sunt scoale elementare, 62 scoale mai înalte poporale și 75 scoale civile. Scoalele s'au sporit din anul precedent (1878) cu 189. Din 1718 însă trebuie să meargă copiii la școală în comune vecine. În 267 comune copiii rămân fără instrucție.

După limba instrucției  
7171 scoale sunt maghiare (cu 147 mai multe ca în anul trecut)  
2932 române (cu 179 mai multe ca în anul trecut)

1874 slovace (cu 27 mai puține)  
1017 nemțesci (cu 124 mai puține)  
262 sérbesci (cu trei mai multe)  
519 rutene (cu 28 mai multe)  
75 croate (cu 5 mai multe)

1703 cu prop. în două limbi (cu 11 mai multe)

102 cu trei limbi (cu 33 mai puține). Lui „Ellenor” nu îl plac datele astfel și se măngâie cu credință, că nu vor fi sigure (compliment pentru ministeriu); nu poate însă suprima amarul, că în Ungaria mai sunt atâtădeasă scoale pentru care nu există limba statului. Și în amărăcinea aceasta găsește „Ellenor” o picătură de măngâiere: că elementul nemțesc și slovac este acela, care face cea mai puțină rezistență maghiară.

\* (Colonel englez *Syng*), despre care anunțam la timpul seu, că l'a prins o bandă de lotri, a scăpat din mâinile lotrilor. O telegramă dela Salonic din 26 Martie n. spune, că colonelul a sosit acolo și se află foarte bine. Prețul de recumpărare în sumă de 12,000 puncti sterline (120,000 fl.) s'a plătit pe societatea tributului ciprian. Syng spune, că banda de lotri, cu căpitanul Nico în frunte, o constiuțează Greci și Români din Macedonia și Tesalia.

\* (Puscile honvedilor noștri). Din Viena se scrie la „Pesti Napló”: Este cunoscut că Germania, Italia, mai târziu Francia și acum și România au înarmat trupele lor cu puseci, cari bat cu mult mai departe, decum bat puscile Wernsdorf inventate la 1867. În urma acestei impreguiăriri și în monarhia austro-ungurească se transformătoate puscile soldaților și honvedilor. Transformarea puscilor armatei comune și a milițiilor teritoriale din Cisalitania se face în arsenalul din Viena și în fabrica din Steyr. Ministerul de honvedi a denumit o comisiune și a trimis totodată și 100 puseci de ale honvedilor la arsenalul din Viena, pentru a se face și cu acestea același incercări de transformare. Transpunerea consistă într-aceea, că prin anumite operațiuni puscile se pun în poziție de a primi o încarcătură mai mare și prin urmare, fără de a se face schimbări mari în sistemul puscilor, de a bat tot așa departe ca și puscile armate. Probele despre ajungerea

scoopului sănțează splendide în toate privințele, dice „Pesti Napló.”

\* (Jesuitii) din Franța au cumpărat castelul ducelui de Ossuna aproape de Madrid.

\* (Spectacole la alegeri în Londra). În „Köln. Zeit” raportează un corespondent din London despre cele ce se petrec la alegeri:

Stradele capitalei, în deosebi strada din pătrarele lăzătorilor, devin tot mai variate prin placatele cele solipsicioase. În aceste placele cu litere de diverse mărime și coloare sau li se recomandă lăzătorilor în modul cel mai stăruitor cutare sau cutare candidat, sau, după cum e și partida, la care aparțin comitetul respectiv, li se infățișează liberalilor sau conservativilor cele mai scandaluoase laude sau registre de pește, mai cu sămăt în formă de catechism. „Cine a susținut onoarea și prestigiu Angliei? —

„Prim ministrul nostru patriotic Veniamin Beaconsfield.” Așa stă scris pe cedula conservativă. „Cine a obținut așa numita onoare într'un mod aventuros prin presiune? „Conducătorul torylor lordul Beaconsfield.” Astfel vesticile o cedulă liberală în cornul cel mai de aproape a strădei. „Cine a adus finanțele Angliei la o inflație cum nu s'a pomenește încă mai înainte? așa întrebă tabăta de pe peștel unui liberal ce trece pe stradă cu indiferențismul unui om de Sandwich, și tabăta din spate, care are o asemenea coloare politică, îi răspunde: „Amicul poporului Gladstone.” Cine a degradat, după testi-

moniul lordului Russel, pe Anglia printre sgârcenie rău aplicată și prin lipsa de curație în putere de a patra ordine?“ se dice pe tabăta conservativă a unui alt om de Sandwich, care tot atât de puțin se interesează

de constituționea și politica Angliei, și în spate aflat răspunsul: „Mult vorbitorul Gladstone.“ Deasupra unor străde aternă deja girlande, cari ne amintesc pregătirea pentru procesiunea înălțării la ceriu. Aceste girlande durează nu sunt implete din verdeță proaspătă, ci din acele placele ce le vezi în toate cornurile de stradă în ferestre și în nenumerate bolte. Probabil ele sunt menite și fi studiate în faptul dilei de locuitorii din etajele mai înalte. Agitaționea electorală prijește și cunoștințelor limbistică precum dovedesc exemplul lui Bryce. Pe acesta l-au propus liberalii în tovarul lui Hamlet contra reprezentanților de pănă acum, Samuda, care încă e liberal dar sprințește politica esternă a guvernului de acum. Duhul Bryce și un om învețat, scie nemțescă francozescă, latinescă și italienească, ba unii radicali asigură, că scie și evreescă. Cu cunoștințele sale din limba germană „și-a câștigat o partidă mare între lăzătorii germani dela fabricile de zahăr din Ostende. Pe acesti lăzători i-a prelucrat domnul Bryce. Luni în limba lor maternă într-un discurs mai bine de o oră. Invitația la acest discurs, care o preumbă bărbății de Sandwich, e compusă într'un stil scălciat. Eata testul ei verbal: „An die Wahler des Tover Hamlets. Herr Bryce, Werd Eine Rede halten, Abends um halb neun Uhr am 22 Marz, in der Cooper's Hall, Commercialroad, an die deutschen Wahlstimmer, den in Kentnisse zusetzen, das sie nur zwei gute Candidates in das Parlament schicken werden. Herr Bryce ladet samtliche Deutsche in Ost-Ende ein. Geehrte Deutsche vergesst nicht den 22 Marz, halb neun Abends. Jidovii din Anglia au obținut strămutarea terminului de alegeri pe 1 Aprilie.“

\* (Ce titluri se dau unui ministru englez în luptele electorale). În Irlanda, locuitorii acelor părți numesc pe primul ministru al Marii Britanii: aventurier, fabricant de certe, vrăjnas de moarte și descendental tâlhăruș, care căinu-

se aperă cu o pânză albă, și având în fundul un mister sfânt sau înfiorător.

Candidații liberali, și chiar însemnatii oameni de stat din acest partid, califică pe Lordul Beaconsfield de jucător pe funie, pirat (tâlhăruș de mare), politic riios, cap copilăresc, nebun sau măgarul care, în procesiunele eleusinice din Atena, purta un coș acoperit cu o pânză albă, și avea în fundul un mister sfânt sau înfiorător.

Alții iarăși îl numesc un *Sphinx*, un crocodil pândor sau altă asemenea animale neplăcute din mitologie și istoria naturală. Se înțelege că cuvințele despot și usurpator nu lipsesc.

Fostul ministru Stansfeld, un bărbat cu mult tact și foarte însemnat, numește pe primul ministru ultraînșelător, care a așezat în locul obiceiurilor vechi constituționale, imaginea idolului guvernului personal. „Resb.”

\* (Viței gemeni) a fătat o vacă în řais. comit. Ternavei mari. Poporul crede că înțemplantarea aceasta este un semn de an mănos.

\* (Cutremur de pământ). Din Suceava s'a telegrafat la institutul central c. r. pentru meteorologie din Viena, că acolo s'a simțit în 20 Martie la 3 1/4 ore dimineață cutremur de pământ, care a durat cam 1 1/2 secunde. Undulațiunile având direcție spre sud-vest spre nordost. Fenomenul s'a simțit și în Moldova și în Bassarabia.

\* (Logica unui copil). Un copil mergea deasupra de mamă sa de mână. Într-o depărtare oare care copilul vede un om beat cum mesura o parte din drum în dreapta și în stânga. „Mamă!“ dise copilul, „Dăeu a facut pe omul acesta?“ „Da fătu meu?“ Copilul a tăcut un moment și apoi a răspuns: „Eu nu l'ăs fi facut.“

\* (Înțemplantare comică). În adunarea delegaților cetății Elberfeld (Germania) se desbătuse dacă este să se incuviințeze pentru societatea „Fauna“ un premiu de 100 marce. Unul dintre delegați a observat, că după un astfel de cas de precedență pot veni și reuniiunile de căntări să ceară ajutorare. La această observare reflectă unul dintre „părinții cetății“: „Ce! cântă poate ori și cine, dar oua nu!“ Ilăritate mare și votarea unei surte de marce au urmat după înțelepta reflectare.

\* (Căzăcesc). Din Ufa, capitala guvernamentalului cu același nume, se scrie diariului „Rusky Vjedomost“ (diariul rus) următorul fapt indignător, care caracterizează și mai mult situația în Rusia:

Într-o adunare în casinul orașului, un oficer de cazați a călcat pe picioare pe consilierul de curte N., din care cauza acesta împinse foarte delicat înapoi pe oficerul, care, fără a dice un cuvânt, aplică indată consilierului de curte o palmă pe obraz. Dar cazațul nu se opri aci. În timpul nopției se pomenește maltratul consilierului cu o cauză de cazați trimisi de către acel oficer, și cari îl târără din pat aproape gol pe stradă, aplicându-i încă 40 de lovitură, cu enutul pe un ger de 20 grade. Nenorocitul este în vîrstă de 62 ani și părinte al mai multor copii. El zace actualmente în pat, în urma crudiunei căzăcesci.

\* (Musicală). „Primul bal“. Polca Mazurea pentru Piano de Ecsilia Nicăoară — se poate procura dela libăria lui M. Klein în Arad sau dela autoarea tot acolo. (Piața franciscană Nr. 2). Prețul e 60 cr. v. a. Venitul întreg e destinat pentru înființarea unui Cor vocal românesc în Arad. Mai antâi această piesă s'a publicat în „Lyra română“, foaia musicală ce apare în București.

## Posta din urmă.

Din București se telegrafează

Ioan Brătianu s'a conferit crucea mare a ordinului Leopoldin din partea monarhului austro-unguresc. — În curînd are să urmeze reconstrucția ministerului românesc și schimbări în corpul diplomatic al României.

## PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

### Biblia și Natura.

(Incercări după raportul între Biblie și Natură).

I.

Raportul ce nîl dă cap. I al Genesi despre creaționea și istoria lumii, a devenit în secolul al XVIII și XIX obiectul celor mai interesante discuții, dând anăt la aceasta progresul și rezultatul scrutărilor de care se bucură științele naturale. Ori cătă da naiv se pare referat Bibliei, și dacă naturalistul ii place să tăgăduiască caracterul supranatural al Bibliei, privind-o ca pre ori și care carte omenească, totuși nu poate să o ignoreze. Togmai impreguiarea, că Biblia nărează scurt, precis, sigurădată și în mod laconic, constringe pre naturalist să și pună întrebarea, că în ce raport și nes causal sunt reultatele scrutărilor lui fată de Biblie — la tot casul una din cele mai vechi scrieri de felul ei. — Înțrebările de atare natură, devin tot atâtea cestiiuni de viață atunci, când ne transpunem pre terenul teologiei sau cu alte cuvinte, când teologul încă vine la întrebarea, că în ce raport stau principiile teologiei cu științele naturale.

Biblia în biserică creștină a avut valoarea unei cărți scrise sub asistența divină. Cel ce a recunoscut-o de atare a privit cuprinsul ei de adevărat. A avă credință neclădită în înverătura Bibliei, este datorină fiecărui creștin bun și adevărat. Atâtă insă nu este togmai de ajuns! Creștinul nu trebuie să și ceeea ce crede, căci așa pretinde columna creștinismului, apost. Pavel, ori cu alte cuvinte, teologul trebuie să și dovedească principiile credinței cu argumente scientifice, dacă vrea ca teologia să și conserveze demnitatea ei de știință.

Precum Exigesă are să considere toată descoperirea și dezvoltarea limbistică (Hebraică, greacă, latină etc.), fie-care codice biblic aflat; precum istoria bis. dogmatică și istoria dogmelor au să fie cu multă luare aminte la descoperirile facute pre teorenu patrologie și să aprețieze fie-ce document patriotic; precum dogmatica speculativă (philos) are să urmărească cursul dezvoltării în philos. și principiile statorite de philos. sau să le folosească de el convins sau să le respingă — chiar așa are să țină cont theologia preste tot și în specie dogmatica de toate descoperirile și progresul ce-l-a făcut știința pre baza observărilor și scrutărilor temeinice în natură și aceasta cu desebire în înverătura despre creațione.

Naturalistii au venit adeseori în conflict cu teologii, preste tot și cu autoritățile Bibliei. Urmarea a fost că naturalistii cu rezultatul scrutărilor au constatat, că biblia nu poate să fie în armonie cu științele naturale și astfel au denegat caracterul scientific atât Bibliei, că și teologiei prezente tot. Dar pre nedrept! căci cătă bărbății crescute cu Biblia în mână și îmbătrâniți în teologie au măsurat cerul observând mișcarea corporilor creștini? au scrutat pământul și străbătut finiturile neumbilate ca nunti ai credinței, dar tot înapătă ca scrutători ai naturei; căci din acești bărbății ai biblii și teologiei ca avangardă scrutărilor geografice, geologice, botanice, zoologice etc., și în rezultatul scrutărilor n'au fost conturbăti nici decât prin sentințele Bibliei; n'au putut să

constatează disarmonia ce există între ambele: din contră a dovedit, că Biblia și Natura sunt amice, dacă nu chiar sorori bune, iar teologia creștină nu marcată ca dreapta adoratoare a sciinței. „Biblia și natura, dice Kurz<sup>1</sup>, trebuie să consune înțărtăci săntă ambele cuvențul lui Dumnezeu; dacă aceasta nu se întâmplă, atunci sunt false atât tâlmăcirea teologului cât și a naturalistului.“ Naturalistul dară trebuie să cetească bine cuvențul lui Dilei scris în carte de natură, iar teologul să explice după înțelesul cel adeverat tot același cuvânt depus în Biblie. Astăzi este parola timpului ca teologul să considere rezultatele sciințelor naturale; chiar caracterul Bibliei și teologiei prețin aceasta. Progresul sciințelor naturale este astăzi caracteristica timpului! La tâlmăcirea bibliei și în specie dică a Genesiei este *conditio sine qua non* ca teologul să se occupe cu sciințele naturale sau dacă împregnările nu-i permit aceasta să se occupe cu rezultatele positive — încăt să pot numi așa — ale naturaliștilor, căci numai așa va pute respinge atacurile directe sau indirecte ale naturaliștilor și această împregnare devine un imperativ categoric, când e vorba se căută dacă Biblia și carte de natură sunt în armonie.

Nu numai teologii dar chiar naturaliști însemnă și de renume își spun convicținea în spresuni de tot pregnantă, că referatul genesei despre creație il stănesc și adveresc rezultatele sciințelor naturale în cel mai deosebit mod. Cuivier d. e. dice: „Moise n-a lăsat o cosmogonie, a cărei exactitate se adveresc predece merge, intrun nod dem de admirat. Cărțile lui Moise dovedesc, că el a avut idei de tot perfecte despre toate cestinile principale în sciințele naturale; cu deosebire cosmogonialui privată din punct de vedere curat scientific este memorabilă din acea cauză, că ordinea ce o asemănă el deosebitor periode ale creației este curat aceea, ce se deduce din scrutările geologice.“

In acsemena mod și vestesc convingerea naturalist frances Ampere când dice: „Sau a poses Moise chiar acea cunoștință temeinică în sciințele naturale prececum oare veacul nostru sau apoi a fost inspirat.“ Nu mai puțin frapant se exprimă și Marcel de Serres în cuvinte ca și aceste: „Relațiunile ce există între enarrarea Genesiei și descooperirile nove în sciințele naturale sunt foarte momentoase! Geniu legislatorului ebreic căstigă prin aceea o nouă splendoare, că sau îi recunoasem darul relațiunii venind de sus, sau cel puțin îi recunoasem agerimea mintei, cu carea a prevăzut secretul naturii și străbătut intunecul de care era incungurat și a dovedit adeverata inspirație ce dă omului o rađă de adever vecinie.“<sup>2</sup>

De altă parte se susține triumfând că „astronomia și geologia cu rezultatele lor vor petrece la cosmogonia mosaică și îi vor canta vecinice pomenire; enarrarea Bibliei cu privire la creație și diluviu este fără întrebări și ca minciuni sunt a se scoate din instrucție junimea.“<sup>3</sup> Față cu a-

tari obiecționi fie de ale amicilor, fie ale unor oameni limbi și stăpăniți de frivolitate, fie chiar de unor bărbați, ce fac pretensiuni la o sciință vastă, teologului nu i-e permis și nici căi să frumos să jucă pre indiferentul. Este și datorină sănătă a teologului ca mână în mână cu naturaliștii ce se interesează să dovească, că Biblia și natura sunt în strinsă armonie, că teoremele Bibliei nu stau nici decât în contradicție cu rezultatele cercetărilor scientifici încât se pot numi sigure.

Sciință se vestește astăzi din auditorie, din laboratoare, camera de studiat a învățătorilor; devine din ce în ce tot mai populară prin scrieri, prelegeri și jurnale. Învățății cei mari și de renume nu țină și sub demnitatea lor a scrie cărți căt de populare din astronomie și geologie etc. a fi colaboratori la diferite foi, și cari prelăudă poezii, novele și alte aventuri scriu articoli despre creație, despre analiza spectrală, formarea crucei pământului, despre lupta pentru existență și multe altele.

O atare lățire și popularizare a cunoștințelor scientifici și are la tot casul partea cea bună, dovedă că sciință astăzi nu mai este așa dicind monopolul numai a unor indivizi. Fie-care este îndreptățit și îndatorat a progresă în cunoștință adverbului ameșurat puterii, de care dispune și condițiunilor, în cari trăiesc. Un reu însă este când cei nechiamați judecă, rezonăza și scriu cum le dictează tendențele lor. Un reu neînțepăt este lățirea și popularizarea sciințelor, când se face fără a fi înțeles de dezvoltarea morală a caracterului, cu deosebire însă atunci, când lățirea și popularizarea sciințelor se face numai și numai ca să nimicească temeliele credinței, respectul și reverința față cu tot ce e sfânt. Sun prea deplin convins, că bunătatea unei filosofii, a sciinței, ceea ce pot să se folosească, să cunoască și probează cu moralul ce conține. Moralul este mărgăritariul sciinței! Ar fi dică o tendență gresită și contrară tendențelor bisericei, când teologul ar disprețui rezultatele, la caru ai ajuns sciințele profane în deosebitele direcții; să arătă impută, că dogmele ar fi numai nisice forme goale și să răsărită viață... eti non verum est!“<sup>4</sup>

Biserica a susținut încă din timurile vechi, că tot ce este bun și folosit în sciință profană nu strică teologiei. Cei mai însemnăți părinti atât ai bisericei resărătene cât și a celei de apus au introdus principiul acesta în formă practică prin scrierile lor.<sup>5</sup>

Chiar în fruntea tractatului acestuia se spune tendență scriitorului. Să acum dică, că cel ce voiesc a cerca după raportul ce există între două sciințe. Cel ce tragează referință între bibile și rezultatele sciințelor naturale, trebuie să intruvescă în persoana lui pre Exigel și naturalistul. Atări bărbați însă sunt rare. La tot casul nu putem pretinde de la teolog ca să fie așa de apt în sciințele naturale ca în teologie. Tot asemenea putem dice despre naturalist. În atari împregnări nu-i remâne alta teologului decât se primească de adeverate rezultatele statorite de magistrii și părinții sciințelor naturale. Mai trist este atunci, când tragează referință între Bibile și sciințele naturale nu bărbați de specialitate ci acei cari scu de toate și din totul nimic. Fie să sprijină orientarea cetățenilor, că dacă voi incerca să tracte referință între Bibile și sciințele naturale, nu incerc ceva nou, nici nu pot face pretensiuni

la o cunoștință vastă a sciințelor naturale, nici nu fac pretensiuni la teologul cel mare. Totul ce voi face este, că voi pune în față cetățenilor modul și forma, puterea și tările argumentelor cu cari s-au incercat să tracte obiectul acesta alți bărbați probați și priviți de autoritate.

(Va urma.)

### Bursa de Viena și Pesta

din 1 Aprilie 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur . . . . .	104.20	104.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung. . . . .	—	82.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung. . . . .	94.10	94.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung. . . . .	84.30	84.—
Imobilizarea drumurilor de fer ung. Obligatiuni cu de resarcirea românești . . . . .	120.60	120.75
Obligatiuni cu de resarcirea românești . . . . .	91.85	91.75
Obligatiuni ung. cu clausă de sortire . . . . .	—	90.50
Obligatiuni urbaniale temesiane . . . . .	90.—	90.—
Obligatiuni urb. temes., cu clausă de sortire . . . . .	—	88.25
Obligatiuni urbaniale transilvane . . . . .	89.75	90.—
Obligatiuni urbaniale croato-slavonice . . . . .	93.—	—
Obligatiuni ung. cu de resarcirea românești de vin . . . . .	92.50	91.50
Datorie de stat austriacă în hârtie . . . . .	73.40	73.35
Datorie de stat în argint . . . . .	73.90	74.—
Renta de anu austriacă . . . . .	88.55	88.40
Sorți de stat dela 1860 . . . . .	130.25	130.—
Ajunsuri de banca austro-ung. . . . .	889.—	887.—
Ajunsuri de banca de credit ung. . . . .	299.75	301.80
Ajunsuri de credit aust. . . . .	276.—	277.50
Sorți ungurești cu premii . . . . .	—	115.—
Argint . . . . .	—	—
Galbin . . . . .	5.58	5.53
Napoleon . . . . .	9.48	9.47
100 mărci nemțești . . . . .	58.45	58.40
London (pe poliță de trei luni) . . . . .	118.80	118.65

### Economic.

Sibiu, 30 Martie n. Pro hectară: Grâu fl. 9.—10.; Grâu săcără, fl. 7.50—8.50; Săcără fl. 6.10—6.50; Orz fl. 4.20—4.60; Ovăs fl. 3.—4.40 Cucuruz fl. 5.—5.40; Mălină fl. 6.—7.; Cartof fl. 1.60—2.—; Semenă de cînepe fl. 9.—10.; Mazare fl. 7.—8.; Linte fl. 11.—12.; Fasole fl. 6.—7 pro 50 chilo: Făină de păpușă fl. 7.50; Slăină fl. 30.—35; Usoare de porcă fl. 28.—30.; Săubruit pe 50 chilo fl. 16.—17.; Său de lumanări fl. 24.—25.; Luminișuri de său 50 chilo fl. 28.—29.; Săpun fl. 20.—21.; Făină de porc fl. 1.05.—1.15; Cănepe pro 50 chilo fl. 16.—18. Lemneverteoase de foc pro metru cubic fl. 3.75 Spirit pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită fl. 44 cr.; carne de vițel fl. 45—50 cr. carne de porc fl. 48—50 cr.; carne de berberece fl. 44 cr.; oaie fl. 10 de 20 cr.

Arad, 27 Martie n. Pro hectolitru: grâu fl. 13.10—13.20; săcără fl. 12.75; orz fl. 8.50; ovăs fl. 7.60; cucuruz fl. 7.80—8.25; spirit en gros fl. 35 fără vas, en détail fără vas cu fl. 35.—35; și cu vas cu joc cu fl. 47—75 per 100 litri %.

### Estrasi din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licității: în 12 Aprilie imob. lui Carol Boer în Brașov (trib.); în 21 Aprilie și 21 Maiu imob. lui Iosif Boiciu în Lunca (judec. cere. Baia de Criș); în 10 Aprilie imob. lui Michael Posighen în Nouă-românești (judec. cere. Teaca); în 28 Aprilie imob. Marii Deșen în Porțea; în 19 Aprilie și 19 Maiu imob. remasului după Antonie Vulc în Aciliu (trib. Sibiu); în 23 Aprilie și 24 Maiu imob. lui Francisc Székely în Turda (trib.); în 16 Aprilie imob. soției lui Stefan Szatmări în Oșorhei; în 27 Aprilie imob. moștenitorilor după Stefan Bodos în Oșorhei (trib.); în 24 Aprilie și 25 Maiu imob. lui Valentin Nagy în Imicfalău; în 23 Aprilie și 24 Maiu imob. remasului după Ludovic Deneș în Osolda; în 21 Aprilie și 21 Maiu imob. lui Francisc Danca în Criș (trib. K. Oșorhei); în 14 Aprilie și 14 Maiu imob. lui David Lazar în Avrig (trib. Sibiu); în 9 Aprilie imob. lui Ilie Pleaiaș și Achim Calburăea în Bierțan și Ajel (judec. cere. Mediaș); în 9 Aprilie și 10 Maiu imob. lui Benedict Vasarhely în Chebeleut (judec. cere. Székelyhíd); în 14 Aprilie imob. remasului după Teodor Pascu în Abașa (judec. cere. Regheș).

Nr. 44. 2—3

### CONCURS.

După ce preavenerabilul consistor archidiocesan prin părintea sa ordinare dñe 21 August 1879 Nr. 2092 a închinat instituirea unui

post de capelan la parochia Căstău lângă neputinciosul paroch Ioan Daniil, — se scriu nou concurs cu termenul până la 6 Aprilie a. c. st. v. în care di va fi și alegerea.

Emblemele sunt tot cele publicate în concursul cel dințâi la 4 Septembrie 1879 în Nru „Tel. Rom.“ 105, 106 și 107.

Doritorii de a ocupa acest post de capelan au și asterne petițiunile lor la subsemnatul oficiu protopresb. instruite în sensul statut. organic cu documentul, că au absolvit cel puțin gimnasiul inferior, cursul teologic și posed atestat de calificăriune, până la terminul sus scris.

Căstău, 9 Martie 1880.

Comitetul parochial în conferință cu ppresbiter tracătul al Orăștiei.

### CONCURS.

Pentru ocuparea postului de submedic în comuna montană Bucium, comitatul Alba inf. provețut:

- 1) cu salaria anual de 500 fl.
- 2) interteniment pentru un cal, 120 fl.
- 3) bani de cortel 60 fl. și dreptul de pensie după normele de stat, să deschide concurs până la 1 Maiu a. c. st. nou.

Doritorii de a ocupa acest post au de a-și substerne petițiunile instruite cu documente, despre calificăriune ce posed precum și despre perfecta cunoștință a limbii române, la comitetul fondului pisetal al Abrud-Roșie, „în Abrud“ până la termenul mai sus indicat pre lângă acea observare, că Doctorii de medicină în casul de concurgere se vor preferi.

Dela comitetul fondului pisetal al Abrud-Roșie.

Abrud în Martie 1880.

Simeon Cav. de Balinth m. p., președinte.

Ioane Gallu m. p., notar.

### Catechetica

bisericei dreptcredinioase resărătene compusă de protopresbiterul

Ioan Stefanelli, docent la facultatea teologică a universit. din Cernăuți.

Opul cuprinde toate principiile și regulile relative la alegeră, îngrădire, proleucire și propriețatea materiilor catechetice din religiunea creștină, istoria învățămentului catetic creștină, dela Isus și până în dilele noastre, literatura națională acestuia și catedești practice ca modele la compunerea catechetelor pentru scoala și biserică, și este menit mai întâi ca manual de prelegeri catetiche în institute teologice, apoi și ca manual pentru păstori sufletești la elucrarea temelor catetiche pentru conferințele pastorale.

Prețul pentru Austro-Ungaria 5 fl. România 13 franci.

De același autor an apărut:

### Catechesă

tracătănd Iстория библійна Testamentului вechiu, Manual pentru catecheti și învățători scolare popolare, pentru păstori sufletești la catecheticele prescrise în biserică, pentru candidați în vînătoare și pentru educători și amici junimei.

Tomul I. Prețul pentru Austro-Ungaria 5 fl. România 13 franci.

Dela același autor se află sub presă și va apărea în anul acesta:

### Catechesă

tracătănd Iстория библійна Testamentului nou și faptele sănătilor apostoli. Cu ados o istorie și o geografie scurtă a Palestinei și a celor sănăti scripturi.

Tomul II. Editorul

Tipografia eredi de Closius, Sibiu.